

ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΤΟ ΚΥΜΑ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

[Η επιδημία των αυτοκτονιών.— Από το Βερθέρον και της Καρλόττας μέχρι του Μιμήκου και της Μαίρης.— Οι Ρωμαίοι και οι Έλληνες διά την αυτοκτονίαν.— Πώς έτιμάρον τούς αυτόχειρας, οι Χριστιανοί του Μεσαίωνα.— Μία γνώμη του Βολταίρου.— Το πένθιμον άρχειον.— Η αυτοκτονία και το Έλληνικό χωριό.]

Ο ΜΑΥΡΟΝ ΚΥΜΑ των αυτοκτονιών εύρισκται έν ύψει. Άφου έσάρωσε δους ειχαν άδύνατη θέληση και την ψυχήν ποτισμένην με άθεράπευτον θανατοφιλίαν, άφου έβρανε κόκκινα τα μάγματα της Άκροπόλεως, άφηνε τώρα τούς τελευταίους αυθαίρετους του μαζάβριον κύμα.

Η έπιδημία αύτη— πώς άλλοιωτικα να την χαρακτηρίσει κανείς ;— έδωσεν άφαιρήν εις όλόκληρον φιλολογίαν. Ίατροί, κοινωνιολόγοι, ψυχολόγοι κλπ. μάζ ειπαν την γνώμη των περι όμαδικής αυτοκτονίας, έλαχίτον όμως έτιζαν την ιστορίαν της. Διότι έχει ιστορίαν τόν φαινόμενον τούτο, που έπαναλαμβάνεται κατά περιόδους, όπως όλων των ειδών αι συλλογικά παραφροσύνα. Το εύφλεκτον ύλικόν ύπάρχει πάντοτε— τ' άδύνατα μυαλά, τά ξεκουρνισμένα νεύρα. Άρχει λοιπόν να πείη ή σπίζα, να κίρη ή πρώτη ή ή πρώτη την άρχήν και το κουβάρι ξετυλίγεται, κατά την λαϊκήν παροιμίαν που μάζ μαθαίνει « πώς πάνε οι στραβοί στόν Άδη... »

Ο Γκαίτε, νεαρός άκόμη, γράφει τόν ρομαντίκόν τόν εκείνον Βέρθερον. Το μυθιστορηματικά ένινδύνευα να περάση άπαρατήρητον, σαν να ήτο Έλληνικόν βιβλίον. Έσαφά γίνεται ή πρώτη αυτοκτονία και καθίσταται γνωστόν ότι ή ρομαντική γκαίτην που έβραλε τελειάν εις την ζωήν της είχε επηρεασθεί από τόν παράδειγμα του Βερθέρου και της Καρλόττας. Πάντα την έμμυθή ή άλλη. Και τό κουβάρι άρχισε να ξετυλίγεται. Η Γερμανία έπλεε στό αίμα αισθηματικών νέων και νεανίδων, τόσον όπως και βερθερισμός να όνομασθή ή νουσηρά τάσις προς άυτοχειρίαν. Κάτι ανάλογον ένινδύνευσε να γίνη και έδω πρό έτών μετά την αυτοκτονίαν του Μιμήκου και της Μαίρης. Έκεινη την άρχήν, ώραία, ροδοκόκκινη Τευτονίς, ύπηρετούσα ως παιδαγωγός εις τά Βασιλικά Άνάκτορα. Έκεινος ένας νόστιμος, μελαγχολικός νέος, στρατιωτικός ίατρός. Ο έως των έξεκολληθη κάτω από τά δέντρα του Β. Κήπου και έπήρε τέτοιαν άμοιβήαν ένιστόν, ώστε ή Μαίρη να μήν μορηή να ζήση χωρίς να βλέπει κάθε μέρα τόν Έλληνα φίλον της. Συνέβη όμως να μή λάβη ο Μιμήκος μερικά γράμματά της Μαίρης σταλέντα εις έσφαλμένην ένέυθυνον, ή Μαίρη να έξηγήση την σιωπήν τόν ως διακοπήν των σχέσεών των και τό μοιραίον πλήθμα από τού ύψους του Παρθενώνος συντελέσθη. Η Μαίρη έβρινε νεκρά. Ο Μιμήκος την άλλη μέρα έπυροβολούσε κατά της καρδιάς του.

Η υπόθεσις των δύο έραστών έγενε παναθηναϊκόν πένθος, τραγοιδία, στεναγμός. Ένας όμιλος ρομαντικών νέων έπιπε μετά τά μεσάνυχτα στό Νεκροταφείον, άνοιξε τούς δύο τάφους και έβραλε τά σώματα των δύο έραστών εις τόν αυτόν λάκκον. Ο λαϊκός μυθιστοριογράφος Άριστ. Κυριακός έδωσε εις κυκλοφορίαν τας « Δύο Καρδιάς ». Το φυλλάδιόν του τό μυθιστόρημα της διπλής αυτοκτονίας έγένετο άνάγκαστον και τό κακόν προχωρούσε, διότι ενεφανίσθησαν οι μιμηταί των δυστυχών ήρώων. Έν μέσω της νουσηράς εκείνης αισθηματογραφίας, εύρέθη και ό γνωστικός άνθρακός, ό σκέπτης. Το διστιχόν του έκροτάλησε σαν μαστίγιον.

Η Μαίρη ήπτοκόνθησε, ως λέγουσι, άδίκως. Κι' αυτός την έμυμήθηκε, γιατί ήτανε... Μιμήκος !

Η σάτυρα έθεωρήθη άσέβεια και έκαυτηριάσθη προσηκόντως αλλά τό κύμα έπέρασε. Η Άκρόπολις δέν έδέχθη άλλους μελολαούτατους προκυνάτας.

Επί της εύκαιρίας των τελευταίων αυτοκτονιών έγγραφή μετά πάσης σοβαρότητας ότι ή Κυβέρνησις πρόκειται να λάβη μέτρα έναντίον των άυτοχειραζόμενων ! Το ζήτημα άν ή Πολιτεία έχει δικαιομα να έμποδίζη τούς πολιτας να βάσουν τέλος εις την ζωήν των άνευκινή και άλλους, καιά τό 1891, όταν έπικράτησε θανατοφίλος διάθεσις ανάλογος πρός την έρεπτικήν. Οι σοφοί μάζ ώμίλησαν τότε «περι της αυτοκτονίας διά μέσου των άλλων». Μάζ ειπαν ότι οι Έλληνες και οι Ρωμαίοι την ήνεύχοντο. Δέν άνεγνώριζαν εκείνοι περιορισμούς εις την έλευθερίαν του άτόμου. « Πας τίς εινε έλεύθερος να ζή, άλλ' εινε έλεύθερος και να θνήσκη ».

Τό πολύ— πολύ, έλεγαν οι Ρωμαίοι έχομεν δικαιομα να έμποδίζομεν από της αυτοκτονίας εκείνον ό οποίος κατεδικάσθη υπό της Πολιτείας να θανατωθή διά της χειρός του δήμιου. « Εάν οστος δέν άναμείνη να ύποστη την κοινήν, ήν ό νόμος τώ ώρισε, διαπράττει νέον άδίκημα, εις έξοφλήν του όποιου δημώομεν την περιουσίαν του, καθιερούντες την άρχήν ότι άμαρτία αυτοκτόνων παιδεύομαι κληρονομός ». Πρώτοι οι Έβραίοι άναγάρουν εις την νομθεσίαν των ποινας έναντίον της αυτοκτονίας ; « Η άυτοχειρία εινε άμάχημα κολαζόμενον διά της στερήσεως των ιερών της ταψής τιμών ».

Οι Χριστιανοί του Μέσου Αιώνος ειχον προβεί εις την δημιουργίαν ποινικής διαδικασίας συμφώνως πρός την όποιαν εκρίνετο τό πτώμα του αυτοκτονούντος, τό όποιον, άν κατεδικάζετο ύρίστατο βαρυτάτας ποινάς. Το κατηγορούμενον πτώμα έφέρετο ένώπιον του Κριτηρίου και έβρινε εκεί έως τό τέλος της δίχης. Ο ύπό των συγγενών του αυτόχειρος διοριζόμενος συνήγορος έξαντλούσε την εύγλωτίαν του για να πείση τούς δικαστάς ότι ό παρακαιρός μεταστάς εις την αιωνιότητα εκλοισθή παρεύθη, ένήγησε χωρίς να έχη έλευθερίαν βουλήσεως. Άλλά σχεδόν πάντοτε, ό δικασταί, έδειχνοντο άκαμπτοι και τό πτώμα άπεκομίζετο του Κριτηρίου καταδικασόμενον. Τότε παρελάμβανον αυτό ό έτελεσται του Νόμου, οι όποιοι τό έδεναν πίσω από ένα άμάξι ώστε ή κεφαλή να έγγίξη τό έδαφος. Έτσι τό πτώμα του αυτόχειρος έσύετο εις τούς δρόμους με καταπληκτική ταχύτητα, μέχρις ότου κατακομιτασόμενον και άμορφον ριφθεί εκεί δλου έξορίπτοντο τά θνημαία και τά σκουπίδια της πόλεως.

Αί ψυχιατρικά έρευνα άποδεικνύουν ότι ό αυτόχειρ δέν στερείται πάντοτε διανοητικής άκεραιότητος. Ίδου ένα παράδειγμα από την νεοελληνικήν ιστορίαν :

Ο Νικόλαος Αραγούμης. Όλίγα έτη πρό της Έλληνικής Έπαναστάσεως ήτο ύπάλληλος μεγάλου έμπορικου οίκου της Όδησσού. Άποφασίζει ν' αυτοκτονήση, τραυματίζεται επικινδύνως, αλλά σώζεται. Ο νέος αυτός, μετά παρέλευσις έτών, ύπηρετη ένας από τούς νοσηνογενέστερος ύποχωρους του Κυβερτηρίου Καποδιστρια. Έγραψε θαυμάσια άπομνημονεύματα και άπέθανε εις γεροντικήν ηλικίαν, διατηρών μέχρι τέλους άκεραία τάς πνευματικάς του δυνάμεις.

Ο Βολταίρος έγγραψε κάπου : «Θά ήτο επιθυμητόν όλοι όσοι λαμβάνουν την άπόφαση να έξέλθουν της ζωής, ν' αναφέρουν έγγραφως τάς άφορμάς της άποφασέως των, προσθέντες και όλίγας λέξεις περί της φιλοσοφίας των. Τούτο δέν θα ήτο άναμφελές εις τούς επζώντας και εις την ιστορίαν του άνθρώπου πνευμάτος ». Η εύχή αύτή του μεγάλου φιλοσόφου έλαβε έπισημοκινώματα την πραγματικοποίησιν της εις την Γαλλίαν. Υπάρχουν στό Παρίσι, εις τά Υπουργεία των Έσωτερικών, τής Δικαιοσύνης και των Στρατιωτικών, επίσης και εις την Γενικήν Διεύθυνση της Άστυνομίας υπέρ τας 300.000 φακέλους άυτοκτονησάντων.

Οι προϊστάμενοι των γραφείων προθύμως επιτρέπον εις τούς σπουδαίους εργαζόμενους την μελέτη των πενθίμων τούτων έπιστολών, πολλά των όποιων— κατά τόν ψυχίατρον Ντέ Έτάνγ— εινε περιγρατάτα δοκουμένα, ψυχολογίας. Και ό Γάλλος έπιστήμων έπίλεγε : « Η επιθυμία του θανάτου κατιχέει πολλάς όλων των άλλων αισθημάτων ». Ο ίδιος έρευνών τούς διαφόρους τρόπους αυτοκτονίας, άποφαινεταί ότι αι γυναίκες προτιμούν την κατακρήμνισιν από ύψους. Η ιστορία εινε καιαία και άρχίζει από την αυτοκτονίαν της ποιητριάς Σακφότς. Ώς γνωστόν, ή Λεοβία ήρθών μη ύποφύρουσα την έγκατάλειψιν της από τόν Φάωνα, έπescen από τό άκροτήριον Λευκάτας και επνήγη.

Τέλος σημειώμεν ότι αι αυτοκτονία εινε πολύ συχνά εις τάς πόλεις και σπανιότερα εις τά χωριά. Οι δύνθωποι του Ρουνού και του κάμπου έχουν σθερανήν ύγίαν, γερά νεύρα, επομένως άντιμετωπίζου με περισότερο θάρρος τάς εναντιότερας της ζωής. Είς τά Έλληνικά χωριά μάλιστα ή αυτοκτονία άποτελεί γαιόμενον σχεδόν άγνωστον. Την άποκορδέ ή υπερχηρία του Έλληνος άρχοτου και άκόμη τό βαθεία ρωζόμενον θρησκευτικόν αίσθημα. Εύτυχώς διά τούς χωρικούς μας, δέν έγνώρισαν άκόμη τό πάθος της κοκίτης, της μορφίνης, και εινε βέβαιον ότι δέν θα προσβληθούν ποτέ από φρεεν.

Δικνάδες

ΠΟΛΕΙΣ ΠΟΥ ΤΑΙΣ ΡΟΥΦΑΕΙ Η ΘΑΛΑΣΣΑ

Μιά όλόκληρη πόλις των Πορτογαλικών άκτών της Ν. Αφρικής έξαφανίσθηκε τελευταίως βυθισθείσα στην θάλασσα. Πρόκειται για τό Πορτ. Αλεζάντε, πρωτεύουσα της μικράς νήσου Μοσαμεντές. Οι κάτοικοι της άνήχοντο σε 3.800 Πορτογάλους και Ίθαγενείς, ζούσαν δε από την αλιεία, από διάφορες έσωτερικές καλλιέργειες και από τό έμπόριο της ζέλικας. Το έδαφος κατεβυθίσθη όλότατα και στη θέση του λιμένος της πόλεως άπέμειναν μερικολ βράχοι, οι όποιοι άπειχον τρία χιλόμετρα από την ακτή. Ίωαν. Δ. Κουτσοέγλου